60

రక్త చందనం

ఆకలి గాండ్రు మంది.

అర్ధరాత్రి అడివి దద్దరిల్లింది.

కొండల్లో, కోనల్లో - ఆకలి కేక ప్రతిధ్వనించింది.

ఆ శబ్దానికి అర్థం తెల్సిన క్షుద్ర జంతువులన్నీ కకావికలై ప్రాణ భయంతో అటూ యిటూ పరుగెత్తి తుప్పల్లో తొర్రల్లో దాక్కొంటున్నాయి.

అలజడి... ఆరాటం....

మళ్ళీ అదే అరుపు.

ఆ ఆకలి అరుపులో కూడా ఎంతో గంభీరత.

క్షుద్ర జంతువుకు ఆకలైనప్పుడు దీనంగా కేక పెడుతుంది. పెద్ద జంతువుకు ఆకలైతే, గంభీరంగా అరుస్తుంది.

అవును మరి! ఎవరో ఒక మహానాయకుడు-

'ఒరే పదివేలుంటే ఇలా పడెయ్' అనే వాడుట. అవసరానికే!

'అయ్యా ఒక పైసా...అమ్మా ఒక పైసా...' ఆ నినాదం ప్రతి చోటా...ప్రతి పూటా నిరంతరం మనకు వినిపించేదే. అదీ అవసరానికే!!

అయితే, ఎంత వ్యత్యాసం!!

అదే వ్యత్యాసం-

గాండ్రుమంది ఆకలి.

అడవి గుప్పెట్లో గూడెం... గూడెం గుండెల్లోని గుడిసెలు... గుడిసెల్లోని గుండెలు గుబగుబలాడేయి.

గూడెంకు దూరంగా... పర్వత పాదాల చెంతన, ఫంట పొలం గట్టు మీద, చెట్టు కింద ... రెండు ప్రాణులు యీ అలజడికీ, ఆందోళనకీ అతీతంగా; నిద్రలోనే మెలకువతో, మేలుకునే కునుకుతో కూర్చొని వున్నాయి.

ఆకలి గాండ్రుమంది చేరువలో...

"అమ్మో పులి..." అంది సుక్కు - అందులో ఒక ప్రాణి.

"ఏ పులి?..." అనడిగేడు ఇల్లంగు - రెండో ప్రాణి.

-కలవరింతా, లేక కలలో మాటాయిది, అనుకుంది సుక్కు.

"ఏ పులేంటి?" అనడిగింది.

"అంటే- అడివిపులా,పట్నం పులా అని"

"ఇంకా ఆడి దేసలోనే వున్నావన్న మాట."

"ఔనే... ఆడూ పులేమరి. పట్నం పులి. ఈ పులి అసలు అరవదు. కరవనుకూడా కరవదు. అరవకుండానే పేనం తీసేద్ది. ఎన్ని పేనాలు తీసినా, ఎన్ని గుండెల నెత్తురు తాగినా ఆకలి తీరదు, మరి అడివి పులి అలాగ్గాదు. ఆకలి తీరేక మరింక సంపదు."

గాండ్రుమంది పులి.

"అదుగో... పులే..." ఇల్లంగును గట్టిగా పెనవేసుకుంది సుక్కు...

"తూత్... నువ్వు అడవిలో పుట్టలేదేంటే... ఎప్పుడూ పులి కేక యినందానికి మల్లే ఊకె ఇదైపోతావు! ఆకలై అదేడుత్తాంటే మద్దిన నీకెందుకే భయం?"

గుండెల మీది సుక్కు చిక్కుతలని ఆప్యాయంగా నిమిరేడు, ఇల్లంగు.

-ఏవిటీతని మాటలు! అడవిలో పుడితే మట్టుకు, జంతువుకు భయపడకూడదా?

అతని కళ్ళల్లోని భావాన్ని చదువుకోడానికి తలెత్తి పైకి చూసింది సుక్కు. ఆ చీకట్లో అతని ముఖం సరిగ్గా కన్పించలేదు, మళ్ళీ అతని గుండెల మీదికి చెంప ఆన్చి-

"బయమెందుకా? అది మీదపడి సంపితే తెల్సుద్ది" అంది.

"మన మీదెందుకు పడతాది? మనమేం జేసాం?"

"సుండేలుకు ఏం జేశామేంటి?"

"ఆడు మడిసే... ఇది మురగం. మురగాన్ని ఏమన్నా జేత్తే బయమేసి పేనం కోసం మీదబడి పోరాడిద్ది. మరి మడిసి అలాగేంటి... ఏం జేయక పోతే నీరసపోడని మీదపడి పీక్కుతింటాడు."

ప్రతి ప్రాణీ జీవించటానికి ఆహారం అవసరం. ఆ అవసరానికి కొండ గురుతే ఆకలి. ఆ ఆకలి తీర్చుకోటానికి పెద్ద జంతువు చిన్న జంతువునూ, ఈ చిన్న

జంతువు మరింత చిన్న జంతువునూ చంపుకు తినటం ఆటవికన్యాయం. ఇది అడివిలో బతికే జంతువైనా, నాగరిక సమాజంలోని మనిషైనా ప్రస్తుతం ఒకటే...

"ఇన్నిసయాలు నీకెలాగ తెల్సాయి మావా..." ఆశ్చర్యంగా అడిగింది సుక్కు.

"నాకు దెల్దమేంటి? అన్నలు సెప్తే యిన్నాను."

"అన్నలు మన బూమి గురించి యేంజెప్పరా?" ఆసక్తిగా అడిగింది.

"యెందకు సెప్పరు? సెప్తానే వున్నారు. .. సుత్తావుగా ఏం జరుగుద్దో. సుండేలు గాడి కోసవే యీ పంట కాత్తన్నా ననుకున్నవేంటి?"

సుండేలు మాట వినగానే భయంతో సుక్కు మరింత హత్తుకు పోయింది.

పైరు గాలి చల్లగా, తల్లిలా ఒళ్ళు నిమిరింది. పండిన పోటు పైరు పైరు గాలికి తలవూపింది.

తన గుండెల్లో దాక్కున్న సుక్కు ఎంతో, కొండల పక్క పరుచుకున్న పొలమూ అంతే ఇల్లంగుకు. ఇప్పుడు ఆ పొలం తనది కాదని గూడెం పెద్ద తీర్పిచ్చినా అది తనదే. తన శరీరాన్ని అంటుకుని వున్న చేతులూ కాళ్ళూ తనవి కావంటే?

భూమి మీది మమకారం అంత తేలిగ్గా ఒదులుకునేది కాదు. కష్టపడి కండలు కరిగించి చెమటలో తడిపి పండించిన పొలం. దాన్ని కాపాడుకోవటం తన విధి.

"ఓరి యిల్లంగో... యీ పోడింక నీదిగాదురా... నీ అయ్యిచ్చుకున్న రొండొందల అప్పుకూ అది సుండేలు సవ్రాజు కయిపోయింది. ఇంకా ఒడ్డీ బాకీయే. ఇంకేముంది నీ దగ్గిర యిచ్చుకోటానికి? గనక పంది గట్రా పడకుండ పంటని గాసి బద్రంగా సవ్రాజు బావుకి 'వొప్పగించు' అని ఆజ్ఞ వేసేడు ఎతిమాని (గూడెం పెద్ద)

అవును. అది మంచయినా చెడ్డయినా ఆటవికుల కట్టుబాటు, చట్టం కంటె పటిష్టమైంది. డబ్బున్న పట్నంవాడి చేతులూ బలమైనవే. ఈ రెంటి మధ్యా నలిగిపోతున్నవి కొండజాతులు.

పండక్కో పబ్బానికో పది రూపాయలు అప్పు పుచ్చుకుని, అది పదింతలుగా పెరిగితే తీర్చుకోలేక కన్నబిడ్డలా పెంచుకున్న పొలాన్నో, లేక కన్నబిడ్డనో చుండేలు (షావుకారు) కు నమర్పించుకునే అనమర్థత ఆనవాయితీగా చెల్లుబాటయిపోతూవుంటే... ఆ న్యాయానికి పెళ్ళాలు మాత్రం మినహాయింపేవిటి?

అందుకే భయంతో ఒణికిపోయింది సుక్కు.

పెంచుకున్న బిడ్డకన్నా ... ఎంచుకున్న భార్య కన్నా మిన్నగా మమకారాన్ని పెంచుకున్న భూమి దూరమైపోతోన్నా మిన్నకుండే ఆ జాతికి ప్రతినిధిగా భర్తని వూహించుకుంటోంది సుక్కు.

* * *

ఇల్లంగు తండ్రి మంగడికి అడివి సంపదని సేకరించే అలవాటు వున్నా, భూమిపైనే అతనికి మక్కువ యెక్కువ.

పాతికేళ్ళుగా శ్రమపడి, కొండకొట్టి, అడివి నరికి పోటుని పంటకి లాయకీ చేసుకున్నాడు మంగడు. భూమిపైన అతనికి ఎంత మక్కువో అంతకన్నా ఎక్కువది అతని చుట్ట వ్యసనం.

"ఒకప్పుడు ఈ చుట్టలు, సిగరెట్లు అంటే ఏవిటో మీరెరుగుదురా? ఎరగరు. ఈ నాగరికపు దురలవాట్లు మీకు తెలీనే తెలీవు. మరిప్పుడో... మీరందరూ వీటికి బానిసలే. ఎందుకని, మీరంతా కావాలనే వీటిని అలవర్చుకున్నారా? ఉహూ... వీటితో మిమ్మల్ని బలహీనుల్ని చేసి మీ సంపదని దోచుకోడానికే మైదానాల్నుంచి ఒచ్చిన షాపుకార్లు మీకీ అలవాట్లను మప్పి పీల్చి పిప్పి చేస్తున్నారు...." అని అన్నలు చెప్పగా విన్నాడు ఇల్లంగు.

"మా అయ్య ఒట్టి సుట్ట పొగాక్కే సుండేలుకు అమ్ముడుబోయినట్టు ఎరికనా... నన్నూ నిన్ను గూడ అమ్మేసి ఆడు సల్లగ యెల్లిపోనాడు" అన్నాడు బాధగా.

"...అప్పుడు యీ సవర్రాజుగాడెలా గుండేవోడు. అడుక్కునీవోళ్ళా గుండేవోడు. నెత్తి మీద గంపెట్టుకుని ఉప్పు, బెల్లం, పొగాకు, సిగరెట్లు ఎత్తుగొచ్చిగూడెం వోళ్లకిచ్చి, కందులూ, పెసలూ, తేనె, సింతపండూ, కుంకుడు కాయలూ- ఒక్కటేంటి తట్టతోటే పట్టుకొచ్చి కావిడి తోటి మోసుకు పోయీ వోడు. ఆడిచ్చీ సుట్ట కోసం మా అయ్య వోరం రోజులు అడివంతా గాలించి పెద్ద ఆనపకాయ బుర్ర నిండా తేని తీసి ఉంచీవోడు. ఒకో పాలి ఒక్క సుట్టముక్క కోసం ఓ కుంచుడు కుంకుడు కాయలు కొలిచేవోడు." అని వాపోయేడు ఇల్లంగు.

"ఆ కుంకుడు సెట్లు యింకా ఆడికిందే వున్నాయిగా" అంది సుక్కు.

"ఆ... ఒకేడు ఏమయిందంటే, మంచు బాగ్గురిసి కుంకుడు పూతంతా మాడి పోయింది. గిద్దెడు కాయలు గూడ రాల్లేదు. మా అయ్య పొగాకు ఆడకమేవో పదేను రూపాయిలకు మించిపోయింది. తీర్సేదెట్టా? అందుకని మా అయ్యేంజేసాడంటే. అప్పు తీరేదాకా రెండుకుంకుడు సెట్లు కాయలూ కోసుకొమ్మన్నాడు. ఆ అప్పు తీరనూ లేదు, ఆ సెట్లు మనకు రానూ లేదు..."

"హూ...." నిట్టూర్చింది సుక్కు.

"... ఉన్నట్టుండి మా అయ్యెల్లిపోయ్యాడు. ఆడెల్లిన మర్నాడే మీ అయ్యొచ్చుకున్న రొండొందలూయిత్తావా సత్తావా అని నెత్తి మీద గూకున్నాడు సవర్రాజు. అదేంటో

నాకు తెలవనే తెలవదు పొమ్మన్నాను. ఎలిమీనికి సెప్పి పంచాయితీ లెట్టించాడు. అందరూ ఆడిమాటే అవునన్నారు."

"అ(న్రేంటి మరి! అనకబోతే ఆల్లకి అప్పుబుట్టేదెట్టా."

"అద్గదే మరి! అలాగ ఆ రొండొందల బద్ద వప్పుకిందా యీ రొండెకరాల పొలవూ సెల్లిపోయిందన్నారు. పైపెచ్చు వడ్డీ కింద పెతియేడూ పంటకి కాపలా గాయాలంట..."

చేను మధ్యలో ఏదో కదిలినట్టు అలికిడైంది.

"అడివి పందడ్డట్టు గుందే సుక్కూ..." అని లేచేడు ఇల్లంగు.

గొడ్డలి చేత పుచ్చుకుని చేనుకు అడ్డం పడ్డాడు.

కొంత దూరం వెళ్ళేక

"అమ్మో...పులే సుక్కూ..." అని అరిచేడు.

గొడ్డలి తీసుకు తనూ పరుగెట్టింది.

ఇల్లంగును చూడగానే ఎగిరి మీద పడింది బెబ్బులి. గండ్ర గొడ్డలి విసిరి కొట్టేడు. పులి డొక్కలో ఎడం కాలికి దగ్గరగా తగిలింది. గాయపడ్డ పులి కసి కొద్దీ పంజా ఎత్తి నెత్తి మీద కొట్టింది. మెడ వాటేసుకుని పెనుగులాడుతున్నాడు ఇల్లంగు. వీలు చూసి పులి నెత్తి మీద వేసింది సుక్కు. పులి పక్కకు ఒరిగి పోయింది.

ఇల్లంగు తల పగిలిపోయింది. కళ్ళు రెండు గుళ్లూ వూడి వేళ్ళాడుతున్నాయి.

"అమ్మో...." అని గట్టిగా అరిచి గూడెం వైపు పరుగెత్తింది సుక్కు.

"అమ్మో.. అయ్యో... ఇల్లంగుని పులి సంపేసింది..."

అందరూ గుడిసెల్లోంచి బైటకొచ్చేరు.

గూడెం గూడెం అంతా తరలి ఇల్లంగు దగ్గరికి పోయింది. కాని... అప్పటికే వాడు వాళ్ళకు కాకుండా పోయేడు.

* * *

రాత్రంతా గూడెం పంచాయితీ చేసింది.

అంతకు ముందే అన్నలు సుక్కుకు తర్ఫీదు చేసేరు.

"నా భూమిని నాకప్పగించెయ్యండి" అని పట్టు బట్టేడు సవర్రాజు.

"బూవీ గీవీ తరువాత, నా మావను మింగావు. ముందు దానికి ఏం చెప్తావో సెప్పు..."

"నీ మావను నేను మింగానా?"

"ఆ బూవి కోసమే నా మావ పేనం పెట్టాడు. అది నీ కోసంగాపోతే ఆ బూవి నీ

దెందుకవుద్ది'' అనడిగింది సుక్కు.

ఆ లాజిక్కు అర్థం కాక,

"ఛ స్ నువూరుకో..." అని కసిరి సుక్కు నోరు మూయించేసేడు ఎతిమాని.

"ఉన్న బూమీ తమరు లాగేసుకుంటే దిక్కూ మొక్కూలేని ఆడకూతురు బతుకేంగాను దొరా"

"ఇల్లంగు బతికుండగానే భూమి నాకు ఖాయం చేసారు గదా! నీకు తెలీదా?" అని గూడెం పెద్దని ప్రశ్నించేడు సవర్రాజు.

"తెలవకేందొరా! గాని, అది మొగదిక్కు లేందైపోయింది గందా"

"అదే గదా మీ బాధ"

"అంతే... అంతే దొరా..."

"అయితే సుక్కును నేనే పెల్లాడతాను"

అందరూ నోళ్ళు వెళ్ళబెట్టుకుని సవర్రాజు వంక చూసేరు.

"బాగు బాగు... " అన్నాయి పది కంఠాలు.

"సవర్రాజు బాబంటే యేటనుకున్నవేటి, బగమంతుడు..." అని మెచ్చుకున్నాడు ఎతిమాని.

సుక్కుమాత్రం దిక్కుమాలిన చూపులు చూస్తూ వుండిపోయింది. అది అంగీకారమో అసహాయతో ఒక్కరికీ అర్థమైందికాదు.

* * *

సుక్కు గుడిసెకెళ్ళి మూలగా పడి వున్న ఎనుబోతు చర్మం పరుచుకు పడుకుంది. దాని మీద మేను వాలిస్తే చాలు అన్నీ అనుభూతులే. ఇల్లంగు తన పక్కలో వున్నట్టే వుంటుంది. అతని తలపులతో తలమునకలై గాల్లో తేలిపోతుంది.

పక్కన చింతపిక్కల జావ మట్టి కుండలో మరిగిపోతోంది. దాని ధ్యాసే లేదు సుక్కుకు. ఆ చర్మం తన మనసును మనసులో వుంచదు. చచ్చిన ఆ యెనుబోతే ఇల్లంగునూ తననూ కలిపింది. దాని చర్మం వాళ్ళిద్దర్నీ మేను నిమిరి సేద తీర్చింది. ఇప్పుడు ఒక్కతే... తనొక్కతే...

సరిగ్గా ఏడాది క్రితం. కొత్త పండక్కి ముందు - దుంపలు సేకరించటానికి అడవి కెళ్ళి వస్తోంది సుక్కు. ఎక్కణ్నించివూడిపడిందో ఎనుబోతు తనవైపే పరుగెత్తు కొస్తోంది. కాలి సత్తువ కొద్దీ పరుగెత్తింది......పరుగెత్తి పరుగెత్తి పడిపోయింది. అంతే...

మరేం తెలీదు. కళ్ళు తెరిచేప్పటికి తను ఇల్లంగు వొళ్ళో వుంది. పక్కన ఎనుబోతు పడి వుంది.

"బయపడ్డావా..." అనడిగేడు ఇల్లంగు తలనిమురుస్తూ.

ఎంత లాలన!

ఆ నిమిరే చేతులు ఎంత బలమైనవి? తనని ఉద్ధరించగల సత్తువ ఈ చేతుల్లో వుంది. తనకి సిగ్గు ముంచుకొచ్చి కళ్ళుమూసుకుని అతని ఛాతీలో దాక్కుంది. అది ఎంత విశాలమైన ఛాతి? అప్పుడే అనుకుంది అది తనకు చెరగని ఆశ్రయం అని. కాని... సుక్కుకు దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది.

వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది.

గుడిసె తడిక తెరిచిన చప్పుడైంది. పక్కింటి పిల్ల లోపలి కొచ్చింది.

"అన్నలు రమ్మంటన్నారు" అని చెప్పింది.

అన్నలనగానే ఆమె దుఃఖం అంతా పటాపంచలై ఎనలేని మానసిక బలం చిక్కింది.

* * *

పంచాయితీలో జరిగిన నిర్ణయం గురించి తమ విచారాన్ని వ్యక్తం చేసేరు అన్నలు.

"అది నీ మీద వుండే ప్రేమ కాదు. నిన్ను వుద్ధరించాలనే తాపత్రయమూ గాదు. మిమ్మల్ని దోచుకోటానికి శత్రువు పన్నే మరో పన్నుగడ-మిమ్మల్ని గుప్పెట్లో పెట్టుకోటానికి మరో ఉచ్చు.

"మీ బలహీనత లేవిటో వాళ్ళకి బాగా తెల్సు. మీతో ఆప్యాయతగా మాట్లాడిన ప్రతి వాడు ఆప్తుడేనని భ్రమిస్తారు. అంచేత మీతో ఆప్తుడుగా మెలిగి మిమ్మల్ని ఆకట్టుకోటానికి మరో ఎత్తు ఈ పెళ్ళి. అంతేగాదు. గిరిజనుల ఆస్తుల ఆక్రమణ మీద ఇటీవల ప్రభుత్వం కొన్ని ఆంక్షలు పెట్టింది. గిరిజనేతరు లెవ్వరికీ ఆ భూములు చెల్లవు. అందుకనే యీ పెళ్ళితో ఆ ఆంక్షల్ని దాటేద్దామని సవర్రాజు కుట్ర"

ఈ మాటలతో పంచాయితీ ఒక కుట్రగా అర్థమైంది సుక్కుకు. రాబోయే ప్రమాదాన్ని ఎదుర్కోటానికి ఎత్తుగడలు ప్రారంభమయ్యేయి.

* * *

ఇల్లంగు దెయ్యమై గూడెంలో తిరుగుతున్నట్టు పుకారు పుట్టింది.

సవ్రాజుకు భయం పట్టుకుంది. ఎజ్జోడు (భూత వైద్యు)ని ఆశ్రయించేడు.

"ఒయిసులో పోయినడు గాదా మరి. అందులోకి ఆడికి పెల్లమంటె పేనంగా వుండేది. ఆ జీవి ఒదుల్తదామరి- దాన్ని అంటిపెట్టుకునే వుంటది'' అని మరింత భయపెట్టేడు ఎజ్జోడు.

"మరేం చెయ్యాలి''

"సాంతి జెయ్యాలి''

"అదేదో చెయ్యకూడదూ మరి''

"డబ్బు....''

"ఎంత?...''

"ఎంతోనా... ఒక మేకపోతు, మేక పోతును తెచ్చి కొండ దేవతకి బలియ్యాలి...''

"...అదెట్టాగనుకుంటవు. అమవాసరాతిరి. కొండదేవత ముందు మేకపోతును బెట్టి తల నువు పట్టుకోవాలి.... కాళ్ళు నే బట్టుకుంటా. సుక్కు ఒక్కయేటుకు దాని తల నరకెయ్యాలి. నరికేసి ఆ నెత్తురు ఒంటికి పూసుకుని రేతిరల్లా జాగారం సెయ్యాల...''

* * *

కొత్త పండగనాడు కొండదేవత జాతర జరుగుతోంది.

కొండదేవతని పసుపు కుంకాలతో అలంకరించిముస్తాబు చేసేరు.

అర్థరాత్రి దగ్గరపడుతోంది.

సుక్కు తలస్నానం చేసి జుట్టు విరబోసుకుంది. ముఖం నిండా పసుపు పూసుకుంది. నుదుట కుంకుమ అద్దుకుని అమ్మవారి అపరావతారంలా వుంది. చేతిలో బరువైన కత్తి మెరుస్తూవుంటే కాళీమాతలా ఆమెను కొండ దేవత ముందుకు తెచ్చేరు గూడెం స్త్రీలు.

మాటా మంతి లేదు. ఆమె ముఖంలో ఎలాంటి హావభావాలూ లేవు.

కొండ జాతుల ఆచారం ప్రకారం సవ్రాజునూ తయారు చేసి తీసికొచ్చేరు. ఎజ్జోడు శాస్త్రయుక్తంగా మేకపోతును నడిపించుకొచ్చేడు. కాళ్ళు కట్టి కదలకుండా దేవత ముందు పడుకోబెట్టేరు!

సవ్రాజు ఒంగి మేక తల పట్టుకున్నాడు సుక్కు వాళ్ళ మధ్య కత్తి పట్టుకు నిలబడి వుంది.

ఎజ్జోడు ఆకాశంలోకి చూసి, చుక్కలు లెక్క పెట్టి ముహూర్తం దగ్గర పడినట్టు సైగ చేసేడు.

"ఒకేయేటుకు తల తెగిపోవాల, తెల్సిందా?" హెచ్చరించేడు ఎజ్జొడు.

తలవూపింది సుక్కు.

"హ్రాం ... హ్రీం" అంటూ ఏవో శబ్దాలు చెయ్యటం మొదలెట్టేడు ఎజ్జొడు.

సుక్కు కళ్లు మూసుకుని కొండ దేవతని తల్చుకుంది. రెండు చేతుల్తో బరువు కత్తి పైకెత్తి ఒక్క వేటు వేసింది.

తల కొండరాయి మీంచి కిందికి దొర్లింది.

ఎజ్జొడు మేకను ఒదిలేడు- అది స్వేచ్ఛకు ప్రతీకగా లేచి పరుగెత్తింది.

(జ్యోతి, సెప్టెంబర్ 1981)